

HCS D

**Human capital and social
development.**

2025 – volume 16, issue 4

Inson kapitali va ijtimoiy rivojlanish jurnali.

2025 – 16-jild, 4-son

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA’LIM FAN VA
INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
SHAROF RASHIDOV NOMIDAGI SAMARQAND DAVLAT
UNIVERSITETI**

**Inson kapitali va ijtimoiy rivojlanish jurnali
Journal Human capital and social development
Журнал Человеческий капитал и социальное развитие
Jurnali**

15-jild, 4-son (avgust) 2025.

Jurnal 2021-yilda tashkil topgan.

Davriyligi: har ikki oyda

Davriy nashirning rasmiy nomi: “Inson kapitali va ijtimoiy rivojlanish”-“Human capital and social development”-“Человеческий капитал и социальное развитие”
O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti Administratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan 19.05.2021 sanada berilgan №1179 guvohnomasi bilan ro‘yhatdan o‘tgan.

Jurnal: O‘zbekiston Respublikasi Oliy ta’lim, fan va innovatsiyalar vazirligi huzuridagi Oliy attestatsiya komissiyasi Rayosatining 2023-yil 30-noyabrdagi 342/3-son qarori bilan tasdiqlangan Iqtisodiyot fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD) va fan doktori (DSc) Ilmiy darajasiga talabgorlarning dissertatsiya ishlari yuzasidan dissertatsiyalari asosiy ilmiy natijalarini chop etish tavsiya etilgan ilmiy nashrlar ro‘yhatiga kiritilgan.

Jurnal asoschilari: Sharof Rashidov nomidagi Samarqand davlat universiteti Inson resurslari va mahalla tarqiqiyotini boshqarish instituti.

Nashr etuvchi: SamDU tahririy-nashriyot bo‘limi.

Xalqaro indeksi: ISSN 3030-3672

Tahririyat telefoni: +998 (94) 283 56 78, +998 (90) 502 13 03

Pochta manzili: 140104, Samarqand shahar., Universitet xiyoboni, 4

Web-sayt: www.hcsd.samdu.uz.

E-mail: muhridinrabbimov@gmail.com

«INSON KAPITALI VA IJTIMOYIY RIVOJLANISH»
«HUMAN CAPITAL AND SOCIAL DEVELOPMENT»
«ЧЕЛОВЕЧЕСКИЙ КАПИТАЛ И СОЦИАЛЬНОЕ РАЗВИТИЕ»
JURNALI

Bosh muharrir: t.f.d., prof. Xalmuradov Rustam Ibragimovich

Bosh muharrir o‘rinbosari: i.f.d., prof. Arabov Nurali Uralovich

Kotib: PhD, dots. Nasimov Ikrom Xusanovich

Texnik muharrir: assistent., Rabbimov Muxriddin Musoqul o‘g‘li

TAHRIRIYAT KENGASHI

O‘zFA akademigi, i.f.d., prof. Abdurahmonov Qalandar Xodjayivech

O‘zFA akademigi, i.f.d., prof. G‘ulomov Saidaxror Saidaxmedovich

DSc, professor Daler Mirpochoyev (Iqtisodiyot va savdo instituti, Tojikiston)

PhD, professor Arindam Banik (Xalqaro menejment instituti, Hindiston)

PhD, professor Jiye Li (Sian Jiatong universiteti, Xitoy Xalq Respublikasi)

PhD, professor Bayong Van Li (Yongnam universiteti, Janubiy Koreya)

PhD, professor Vonyong Li (Yongnam universiteti, Janubiy Koreya)

PhD, professor Yan Patterson (Kvinslend universiteti, Avstraliya)

PhD, dots. Djurakulov Shoxrux Davronovich (SamDU)

i.f.n., dots. Yuldashev Shamsiddin Qiyomiddinovich (SamDU)

i.f.n., dots. Nizamov Axtam Numonovich (SamDU)

i.f.n., dots. Bozorov Berdimurod Ulug‘murodovich (SamDU)

i.f.n., dots. Boboqulov Bahromqul Mamatkulovich (SamDU)

i.f.n., dots. Usmonova Dilafruz Karshiyevna (SamDU)

i.f.n., dots. Alibekova Saodat Lapasovna (SamDU)

PhD, dots. Ulug‘murodova Nodira Berdimuradovna (SamDU)

PhD, dots. Sharifov Shuhrat Saidahmadovich (SamDU)

PhD, dots. Bakayev Ziyovuddin Toshbolta o‘g‘li (SamDU)

PhD, dots. Karjavova Xurshida Abdumalikovna (SamDU)

PhD, dots. Mansurova Nargiza Shamsiddinovna (“Ipak yo‘li” turizm va madaniy meros xalqaro universiteti)

PhD, dots. Djalilov Faxriddin Azimovich (SamDU)

PhD, dots. Boltayev Burxon Sadinovich (SamDU)

PhD, dots. Maxmudova Mohinur Ravshanbekovna (SamDU)

XIZMAT KO'RSATISH SOHASIDA KICHIK KORXONALAR RAQOBATBARDOSHLIGINI BOSHQARISH USULLARI VA BOSQICHLARI

S.T.Axmedov

Samamarqand iqtisodiyot va serves instituti, Samarqand, O'zbekiston.

OPEN ACCESS
HCSD

Correspondence

Axmedov Sanjar Temur o'g'li

Samamarqand iqtisodiyot va serves
instituti mustaqil izlanuvchisi

E-mail: sanjaraxmedov07@gmail.com

Tel: +998 93 523 27 07

Received: 21 July 2025

Revised: 29 July 2025

Accepted: 16 August 2025

Published: 30 August 2025

Funding source for publication:
Samarkand State University.

Publisher's Note: HCSD stays neutral
with regard to jurisdictional claims in
published maps and institutional
affiliations.

Copyright: Journal Human capital and
social development © 2 by Samarkand
State University is licensed
<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>

Annotatsiya: Mazkur maqolada xizmat ko'rsatish sohasida kichik korxonalar raqobatbardoshligini boshqarish mexanizmining mazmuni, zamonaviy boshqaruvda raqobatbardoshlikni oshirish usullari va vositalari, raqobat ustunliklarini aniqlash, kichik korxona faoliyatining turli vositalari, elementlaridan iborat raqobatbardoshlikni boshqarish bosqichlari tadqiq qilingan.

Kalit so'zlar: raqobat, servis tizimi, xizmat ko'rsatish sohasi, kichik korxona, boshqarish, raqobatbardoshlikni boshqarish elementlari, usullari va vositalari.

МЕТОДЫ И ЭТАПЫ УПРАВЛЕНИЯ КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТЬЮ ПРЕДПРИЯТИЙ СФЕРЫ УСЛУГ МАЛЫХ

Аннотация: В статье рассматриваются содержание механизма управления конкурентоспособностью малых предприятий сферы услуг, методы и инструменты повышения конкурентоспособности в современном менеджменте, выявление конкурентных преимуществ, этапы управления конкурентоспособностью, включающие различные инструменты и элементы деятельности малого предприятия.

Ключевые слова: конкуренция, система услуг, сфера услуг, малое предприятие, управление, элементы, методы и инструменты управления конкурентоспособностью.

METHODS AND STAGES OF MANAGING THE COMPETITIVENESS OF SMALL ENTERPRISES IN THE SERVICE SECTOR

Annotation: This article examines the content of the mechanism for managing the competitiveness of small enterprises in the service sector, methods and tools for increasing competitiveness in modern management, identifying competitive advantages, stages of managing competitiveness, consisting of various tools and elements of small enterprise activity.

Keywords: competition, service system, service sector, small enterprise, management, elements, methods and tools of managing competitiveness.

Kirish.

Xizmatlar bozorida raqobatning kuchayishi, iste'molchilarning xohish-istaklari, hatti-harakatini o'zgarishining yuqoriligi, barcha turdagi resurslardan foydalanish samaradorligini oshirish zarurati hamda xizmat ko'rsatish sifatini standartlashtirish va sertifikatlashning zamonaviy talablari ko'rsatilishi lozim bo'lgan xizmatlar sifatini ta'minlashning konseptual mexanizmini shakllantirishga tizimli yondashuvni talab qiladi.

Xorijiy iqtisodchi olimlarning nazariyalarida korxonalarni boshqarishning ikkita yondashuvi mavjud:

– raqobatbardoshlik (sifat) mezoniga asoslangan Yaponiya yondashuvi;

– rentabellik mezoniga asoslangan Amerika yondashuvi.

Ushbu ikki yondashuv o'rtasidagi raqobat XX asrning 80-yillarigacha davom etib, sifatga asoslangan raqobatbardoshlik konsepsiyasining afzalliklari ustun kelgan.

Zamonaviy boshqaruvda raqobatbardoshlikni oshirish yuqori foyda va rentabellikka erishish hamda uni saqlab qolish faoliyati bilan parallel ravishda amalga oshiriladi. Yaponiya korxonalari raqobatbardoshligini boshqarish tajribalarini tahlil qilish asosida raqobatbardoshlikni boshqarish strategiyasining quyidagi asosiy xususiyatlarini ajratib ko'rsatish maqsadga muvofiq:

– ichki bozordagi sog'lom raqobat orqali kichik korxonalar tomonidan innovatsion faoliyatni doimiy ravishda joriy etishni rag'batlantirish;

– sifat menejmenti tizimini qo'lash orqali yuqori sifat darajasi saqlash;

– ishlab chiqarish (xizmat ko'rsatish) texnologiyasini tubdan

o'zgartirishga keng imkoniyatlardan foydalanish;

– xizmat ko'rsatish sohasida axborot texnologiyalardan foydalanishni joriy qilish;

– yangi xizmat turlarini ishlab chiqishni yo'lga qo'yishda investitsiyalarni jalb qilish.

Xizmat ko'rsatish sohasida kichik korxonalar raqobatbardoshligini boshqarish bilan faol shug'ullanishi ularning yuqori rentabellikka erishishiga olib keladi. Xizmat ko'rsatish sohasida kichik korxonalar raqobatbardoshligini boshqarish amaliyotida quyidagi ikki yondashuv mavjud:

– kichik korxona boshqaruvining umumiy tizimiga raqobatbardoshlikni baholash va boshqarish funksiyalarini bajaradigan alohida elementlarni kiritish;

– raqobatbardoshlikni boshqarish funksiyalarini bajaradigan maxsus boshqaruv mexanizmini ishlab chiqish.

Xizmat ko'rsatish sohasida kichik korxonalar raqobatbardoshligini boshqarish deganda korxona rahbarlari va xodimlarining moliyaviy barqarorligiga, iste'molchilar va xodimlarning sodiqliligiga, mavjud raqobat ustunliklaridan maksimal darajada foydalanishga, yangi raqobat ustunliklarini aniqlash va yaratishga, shuningdek, kichik korxonaning rivojlanish strategiyasini amalga oshirish jarayonida uning raqobatbardoshlik darajasiga ta'sir qiluvchi tashqi muhit elementlarini baholashga qaratilgan strategik va operatsion xarakterdagi faoliyat tushuniladi.

Xizmat ko'rsatish sohasida kichik korxonalar raqobatbardoshligini boshqarish jarayonining barcha elementlari, vositalari hamda xizmat ko'rsatish korxonalari funksional tizimlarining o'zaro munosabatini

ta'minlash muhim hisoblanadi. Xizmat ko'rsatish korxonalari barcha elementlarining o'zaro munosabatini ta'minlash uning raqobatbardoshligini boshqarish jarayonining asosiy bo'g'inidir.

Korxona raqobatbardoshligini boshqarishning barcha vositalari bir-biriga bog'liq bo'lgan bosqichlardan tashkil topgan bo'lib, ulardan foydalanish korxona faoliyatining raqobatbardoshligi va samaradorligini ta'minlaydi.

Xizmat ko'rsatish sohasida kichik korxonalar raqobatbardoshligini ta'minlash o'z tarkibiga quyidagi dastaklarni, ya'ni tashkiliy tuzilma va funksional munosabatlar, bilimlar va innovatsiyalar, inson resurslari, sifat, tavakkalchilik va iqtisodiy risk, samaradorlik, raqamli xizmatlar va ommaviy axborot vositalari kabi dastaklarni o'zida mujassamlashtirib, ularni o'zaro bog'liqlikdagi harakati sohada faoliyat ko'rsatayotgan kichik korxonalarda raqobatbardoshlikni to'laqonli amal qilishini ta'minlaydi.

Xizmat ko'rsatish sohasining umumiy boshqaruv tizimini mustaqil bo'limi sifatida korxona raqobatbardoshlikni ta'minlash bir qator zaruriy shart-sharoitlarni talab etadi. Bu, birinchidan, xizmat ko'rsatish korxonalarining raqobat ustunliklarini saqlab qolish va shakllantirish bilan bog'liq bo'lib, bu an'anaviy bozor mexanizmlarini qo'llash orqali emas, balki, turli xil ma'lumotlarni olish va qayta ishlash sohasida innovatsion boshqaruv yechimlarini qo'llashga, ikkinchidan, boshqarishni tashkil etish texnologiyalaridagi hamda xizmatlar bozoridagi tarkibiy o'zgarishlar va korxonalar raqobatbardoshligining yangi mezonlarini paydo bo'lishiga olib keladi.

Xizmat ko'rsatish sohasida kichik korxonalar raqobatbardoshligini boshqarish turli xil boshqaruv vositalarini o'z ichiga oladi. Ushbu vositalarning har biri kichik korxonalar raqobatbardoshligini boshqarish mexanizmining turli bosqichlarida foydalaniladi. Raqobatbardoshlikni boshqarish mexanizmi korxonaning rivojlanish strategiyasida belgilangan raqobatbardoshlik ko'rsatkichlariga erishish, uni raqobatbardoshlardan barqaror ustunlik bilan ta'minlash va tizimli xususiyatga ega bo'lgan boshqaruv qarorlarini qabul qilish tartib-qoidalari majmui sifatida belgilanadi.

Xizmat ko'rsatish sohasida kichik korxonalar raqobatbardoshligini boshqarish mexanizmining asosiy elementi – bu raqobatbardoshlikni baholashning quyi tizimi hisoblanadi. Kichik korxonalar raqobatbardoshligini baholash murakkab dinamik jarayon bo'lib, korxona faoliyatining turiga, ko'rsatiladigan faoliyat doirasiga, tashqi muhitning muhim elementlari to'g'risida to'liq va ishonchli ma'lumotlarga bog'liq xolda amalga oshiriladigan jarayondir. Xizmat ko'rsatish sohasida kichik korxonalar raqobatbardoshligini boshqarishning takomillashgan mexanizmini ishlab chiqishda o'zaro ta'sir qiluvchi elementlarning maqsadli tizimini shakllantirish, ularning asosiy parametrlari to'g'risidagi ma'lumotlarni o'rganish, tahlil qilish va maqbul bo'lgan boshqaruv qarorlarini qabul qilishga alhida etibor qaratiladi.

Xizmat ko'rsatish sohasi va tarmoqlarida korxona raqobatbardoshligini baholash, raqobat ustunliklarini aniqlash, korxona faoliyatning turli vositalari, elementlaridan iborat raqobatbardoshlikni boshqarish mexanizmini o'z ichiga oladi.

Ushbu mexanizm quyidagi bosqichlarni o'z ichiga oladi:

I bosqich. Xizmat ko'rsatish sohasida kichik korxonasi maqsadini aniqlash. Maqsadlarni qo'yish mantiqan har qanday boshqaruv jarayoni jumladan, korxona raqobatbardoshligini boshqarish jarayonining ilk bosqichida amalga oshiriladi.

Raqobatbardoshlikni boshqarish bo'yicha keyingi barcha tadbirlar belgilangan maqsadlarga bog'liq bo'ladi. Raqobatbardoshlikni boshqarish jarayonida kichik korxonaning maqsadlarini "maqsadlar daraxti" usulidan foydalangan holda ierarxik darajalarga bo'lish maqsadga muvofiq. Xizmat ko'rsatish sohasida kichik korxona maqsadlarining tarkibi kichik korxona faoliyatining o'ziga xos xususiyatlariga, tarmog'iga va raqobat muhitiga bog'liq hisoblanadi. Umuman olganda, kichik korxona raqobatbardoshligidan manfaatdor bo'lgan maqsadini shakllantirish lozim. Ushbu maqsadga erishish uchun uzoq vaqt davomida korxona rentabelligi va samaradorligini oshirish asosida kichik korxona raqobatbardoshligini ta'minlanadi. Kichik korxona maqsadlarining aniqlanishi va ularning quyi ierarxik darajalarga bo'linishi xizmat ko'rsatish korxonasi raqobatbardoshligini boshqarish jarayonining keyingi bosqichlarida o'z aksini topadi.

II bosqich. Xizmat ko'rsatish sohasida kichik korxonalar raqobatbardoshligini baholash. Xizmat ko'rsatish sohasida kichik korxonalar raqobatbardoshligini boshqarishga qaratilgan boshqaruv qarorlarini qabul qilish faqat korxona raqobatbardoshligining haqiqiy holatini baholash asosida amalga oshiriladi. Ushbu holatda raqobatbardoshlikni baholash xizmat ko'rsatish sohasida

kichik korxonalar raqobatbardoshligini boshqarishning muhim vositasi bo'lib xizmat qiladi. Xizmat ko'rsatish sohasida kichik korxonalar raqobatbardoshligini ikki yo'nalishda baholash mumkin: xizmat ko'rsatish sohasida kichik korxonasining raqobatbardosh ustunliklarini nazorat qilish darajasi bo'yicha taqsimlash; raqobatbardoshlikning asosiy ko'rsatkichlarni aniqlash va ularni baholash.

III bosqich. Xizmat ko'rsatish sohasida kichik korxonalar raqobatbardoshligini boshqarishga tashqi muhitning ta'siri. Xizmat ko'rsatish sohasida kichik korxona ochiq iqtisodiy tizim bo'lib, unga nafaqat ichki, balki tashqi omillar ham ta'sir qiladi. Bu omillarga quyidagilar ya'ni: mavjud siyosiy va iqtisodiy sharoitlar, raqobatchilar, yetkazib beruvchilar faoliyati, amaldagi qonunchilik va boshqalarni kiritishimiz mumkin. Bundan tashqari, xizmat ko'rsatish korxonasi faoliyatiga ekologik omillarning ta'sirini hisobga olish kerak. Tashqi muhit ta'sirini tahlil qilish va keyinchalik baholash uchun iqtisodiyotning ushbu segmentini monitoring qilish lozim, bu sanoatning holati va uning rivojlanish tendensiyalari to'g'risida zarur ma'lumotlarni olishga yordam beradi. Monitoring ma'lumotlari xizmat ko'rsatish korxonasining joriy bozor kon'yunkturasi va uning mumkin bo'lgan o'zgarishlarini hisobga olgan holda korxona raqobatbardoshligini ta'minlashga qaratilgan boshqaruv qarorlarini qabul qilish imkonini beradi.

IV bosqich. Xizmat ko'rsatish sohasida kichik korxonalar raqobatbardoshligini boshqarish chora-tadbirlarning mumkin bo'lgan variantlarini aniqlash. Bu bosqichda kichik korxonaning ichki va tashqi muhiti

to'g'risida avvaldan olingan barcha ma'lumotlarni umumlashtirish amalga oshiriladi. Shuningdek, kichik korxona raqobatbardoshligini ta'minlashning asosiy muammolari va vazifalari aniqlanadi hamda muqobil variantlar ishlab chiqiladi.

V bosqich. Xizmat ko'rsatish sohasida kichik korxonalarining raqobatbardoshlikni boshqarish konsepsiyasini ishlab chiqish. Raqobatbardoshlikni boshqarish chora-tadbirlarining tanlangan varianti asosida tegishli konsepsiya ishlab chiqiladi. Ushbu konsepsiyani xizmat ko'rsatish korxonalarining raqobatbardoshligini boshqarish dasturi shaklida shakllantirish maqsadga muvofiqdir. Dastur raqobatbardoshlikni boshqarish vositasi bo'lib, boshqaruvning ma'muriy va boshqaruv usuli orqali o'zini namoyon qiladi. Ushbu dastur raqobatbardoshlikni boshqarish sohasida xizmat ko'rsatish sohasida kichik korxonalar siyosatini aniq va tushunarli tarzda shakllantirishni, ierarxiyaning barcha darajalari uchun asosiy maqsadlarni hamda ushbu maqsadlarning asosiy parametrlarini va ularga erishish yo'llarini belgilashi kerak. Xizmat ko'rsatish sohasida kichik korxonalar raqobatbardoshligini boshqarish dasturi asosiy hujjat hisoblanib, ushbu xujjat asosida xizmat ko'rsatish korxonalari raqobatbardoshligini boshqarish bo'yicha barcha chora-tadbirlar ishlab chiqiladi.

VI bosqich. Xizmat ko'rsatish sohasida kichik korxonalar raqobatbardoshligini boshqarish bo'yicha qarorlar qabul qilish. Ishlab chiqilgan konsepsiya asosida kichik korxonaning xizmat ko'rsatish sohasidagi raqobatbardoshligini ta'minlash uchun zarur boshqaruv qarorlari qabul qilinib,

tegishli funksional bo'linmalarga yuboriladi.

VII bosqich. Xizmat ko'rsatish sohasida kichik korxonalarga zarur resurslarni jalb qilish. Quyidagi bosqichda qabul qilingan boshqaruv qarorlarini amalga oshirish uchun turli xil resurslar talab qilinadi. Xizmat ko'rsatish sohasida kichik korxonalar raqobatbardoshligini baholash asosida moliyaviy, moddiy resurslarni va ularni jalb qilish manbalarini aniqlash amalga oshiriladi. Xizmat ko'rsatish sohasida kichik korxonalar raqobatbardoshlikni ta'minlash uchun zarur resurs sifatida malakali xodimlar tushuniladi.

Xizmat ko'rsatish sohasida kichik korxonalar faoliyatining o'ziga xos xususiyatlari xodimlar va iste'molchilar o'rtasidagi yaqin hamkorlikni nazarda tutadi. Shunga ko'ra, xodimlarning malakasi, bir tomondan, butun korxonaning raqobatbardosh afzalliklariga ta'sir qiladi, boshqa tomondan, xodimlarning samarali ishlashi o'z-o'zidan raqobat ustunligi hisoblanadi. Shunday qilib, xizmat ko'rsatish sohasida kichik korxonalarining raqobatbardoshligi xodimlarni tanlash, joylashtirish, o'qitish va kasb-malaka darajasini oshirish kabi iqtisodiy boshqaruv usullari orqali amalga oshiriladi va ta'minlanadi.

VIII bosqich. Xizmat ko'rsatish sohasida kichik korxonalar raqobatbardoshligini boshqarishga oid qabul qilingan boshqaruv qarorlarini amalga oshirish. Qabul qilingan boshqaruv qarorlari tegishli funksional bo'linmalarga yuboriladi. Ushbu bo'linma faoliyatida amalga oshiriladi va natijalar olinadi. Qabul qilingan qarorlarni samarali amalga oshirish uchun korxona boshqaruv tuzilmasini qayta tashkil etishi va tashkiliy tuzilmani takomillashtirish muhim hisoblanadi.

IX bosqich. Xizmat ko'rsatish sohasida kichik korxonalar raqobatbardoshligi boshqarish natijalarini olish va ularni tahlil qilish. Ushbu bo'limda maqsad va vazifalar parametrlari bilan olingan natijalar taqqoslanadi va tahlil qilinadi. Agar qabul qilgan qaror kichik korxona raqobatbardoshligini oshirishga xizmat qilsa, kichik korxonaning barcha bo'linmalari faoliyatiga moslashtirish jarayoni teskari aloqa asosida amalga oshiriladi va kichik korxona raqobatbardoshligini boshqarishning butun siklida takrorlanadi.

Xulosa

1. Hozirgi vaqtda xizmatlar bozorida raqobat darajasi oshib borayotgan sharoitda xizmat ko'rsatish korxonalarining raqobatbardoshlik salohiyatini rivojlantirishga tobora ko'proq e'tibor qaratilmoqda. Buning sababi shundaki, raqobatbardoshlik salohiyatining uzoq muddatli istiqbolda

raqobat ustunligini saqlab qolish va uni oshirishga qodir bo'lgan asosdir.

2. Xizmat ko'rsatish korxonasining raqobatbardosh salohiyatiga ko'p jihatdan hududda sodir bo'layotgan ijtimoiy-iqtisodiy jarayonlar ta'sir ko'rsatadi. Zero, hududning raqobatbardoshligi innovatsion rivojlanish darajasi, to'g'ridan-to'g'ri xorijiy investitsiyalar oqimi, mahalliy korxonalar salohiyatini rivojlantirish, malakali kadrlar mavjudligi, mehnat unumdorligi va bandlik darajasi, infratuzilmaning rivojlanish darajasi bilan tavsiflanadi.

3. Korxona raqobat ustunligining mavjud ta'riflarini tahlil qilish va umumlashtirish, raqobatdosh ustunliklarga erishish, saqlash va oshirishga yordam bergan sabablarni hisobga olish muhim ahamiyatga ega. Raqobat ustunligi – bu yetarli va samarali raqobat salohiyatini shakllantirgan va oshirgan hamda raqobatchilardan ustunlikni ta'minlagan noyob omillar tizimidir.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI:

1. К.Хаксевер, Б.Рендер, Р.Рассел, Р.Мердик Управление и организация в сфере услуг, 2-е изд. / Пер. с англ. Под ред. В. В. Кулибановой. - СПб: Питер, 2002. – 752 с.: ил. - (Серия «Теория и практика менеджмента»).

2. Мазилкина Е.А. Управление конкурентоспособностью: учебное пособие / Е.И.Мазилкина, Г.Г.Паничкина. – М.: Омега-Л 2007, – 514 с.

3. Лысова Е.А. Управление конкурентоспособностью сферы охранных услуг: Дис...канд. экон. наук.: 08.00.05.: Киров, изд-во Вятского государственного университета, 2015. -232 с.

4. Портер М. Конкурентная стратегия. Методика анализа отраслей и конкурентов / М.Портер. – М.: Альпина Паблишер. 2011, - 454 с.

5. Руденок О.В., Руднева Л.Н. Управление конкурентоспособностью продукции строительных организаций // Фундаментальные исследования. 2014. №6-3.

6. Рубцова Н.В. Оценка эффективности сервисной деятельности. // Дисс. кан. экон. наук. – Иркутск: 2006. – С. 171.

7. Таран В.А. Конкурентоспособность-предприятий: проблемы современной политики и стратегии в области качества [Текст] // Машиностроитель, 1998 №2. 6-12 с.

CONTENTS

1	Arabov Nurali Uralovich	4-12
	XIZMAT KO'RSATISH KORXONALARIDA RISK LARNING SHAKLLANISHI: SABABLARI, TURLARI VA YO'NALISHLARI	
2	Мухсинова Парвина Абулкосимовна, Шоххусайнзаде Шохруз	13-25
	МЕХАНИЗМЫ ПРОСТРАНСТВЕННОЙ И ИНСТИТУЦИОНАЛЬНОЙ ПОДДЕРЖКИ КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТИ ПРОМЫШЛЕННОЙ СИСТЕМЫ РЕГИОНА	
3	Turdibekov Xasan Ibragimovich	26-32
	TURIZMNI STRATEGIK RIVOJLANTIRISHNING HORIJ TAJRIBASI	
4	Xudoyorov Lochinbek Bahromovich	33-38
	RAQAMLI TRANSFORMATSIYA VA XIZMATLAR SIFATINI BOSHQARISHNING NAZARIY-METODOLOGIK ASOSLARI	
5	Tileuov Erkinbay Muratbaevich	39-46
	RAQAMLI IQTISODIYOTDA INSON KAPITALINI BOSHQARISH TAMOIYILLARI VA USULLARI	
6	Х.А.Абдукадырова	47-53
	ОЦЕНКА НЕДВИЖИМОСТИ В РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН И ПУТИ ЕЕ СОВЕРШЕНСТВОВАНИЯ	
7	Ахмедова Азиза Тохировна	54-58
	СИСТЕМА ИННОВАЦИОННОГО СТРАТЕГИЧЕСКОГО ФИНАНСОВОГО УПРАВЛЕНИЯ ПРЕДПРИЯТИЕМ	
8	Xaitov Oxunjon Nomoz o'g'li	59-65
	IQTISODIYOTDA BARQAROR RIVOJLANISH NAZARIYASI VA UNING AMALIY TATBIQLARI	
9	Ibragimov Sardorbek Xusanovich	66-70
	TURIZMDA OMMAVIY TADBIRLARNI O'TKAZISHDA INSON RESURSLARINING AHAMIYATI	
10	Axmedov Sanjar Temur o'g'li	71-76
	XIZMAT KO'RSATISH SOHASIDA KICHIK KORXONALAR RAQOBATBARDOSHLIGINI BOSHQARISH USULLARI VA BOSQICHLARI	
11	Ergashev Shoxrux Axtamovich	77-83
	YANGI O'ZBEKISTONDA AHOLI O'SISH STATISTIKASINING AHAMIYATI VA PROGNOZ KO'RSATKICHLARI	
12	Муродов Шавкат Фарходович	84-90
	ОПТИМИЗАЦИЯ РАСПРЕДЕЛЕНИЯ И ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ФИНАНСОВЫХ СРЕДСТВ В МАЛЫХ ПРЕДПРИЯТИЯХ	
13	Tursunov Xasan Xolmuminovich, Samiyeva Muxlisa Olim qizi	91-97
	TURISM SOHASINI RIVOJLANTIRISHDA MADANIY MEROS OBYEKTARIDAN FOYDALANISH (RAQAMLASHTIRISH, VIRTUAL TURIZM VA BOSHQALAR)	
14	Toshmurza Raxmanov, Qobulov Dilshod Qodir o'g'li	98-103
	XUSUSIY TADBIRKORLIK KORXONALARIDA BUXGALTERIYA HISOBINI YURITISHNING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI	
15	Uzoqov Suhrobjon Do'smat o'g'li	104-110
	AHOLI DAROMADLARINI OSHIRISHDA BANDLIK SIYOSATINING SAMARADORLIGI	

16	Sultanova Nigina Utkurovna	111-115
	BARQAROR TURIZM MEZONLARI ASOSIDA MEHMONXONA XIZMATLARI SIFATINI BAHOLASH MODEL	
17	Abdusaidov Akmal Abduvaliyevich	116-124
	XIZMAT KO'RSATISH SOHASIDA ISH BILAN BANDLIK DARAJASINI BAHOLASH USHLBLARI	
18	Amriddinova Muslima Zayniddinovna, Axrorova Munavvar Farxod qizi	125-129
	ELEMENTLARINING O'ZARO MUNOSABATI VA ULARNI SAMARALI QO'LLASH AHAMIYATI	
19	Azizova Nilufar Ikrom qizi	130-135
	XIZMAT KO'RSATISH SOHALARIDA RAQAMLI IQTISODIYOTNING O'RNI VA AHAMIYATI	
20	Berdiyeva Nafisa Qahramonovna	136-143
	IJTIMOY XIZMATLAR RIVOJLANISHINING TASHKILY-IQTISODIY MEXANIZMLARINI SHAKLLANTIRISHNING NAZARIY ASOSLARI	
21	Mamirov Zamir Uzoq o'g'li	144-155
	XIZMAT KO'RSATISH KORXONALARI XO'JALIK FAOLIYATI SAMARADORLIGINI BAHOLASHGA USHLBIY YONDASHUV	
22	Xaitov Oxunjon Nomoz o'g'li	156-161
	MAMLAKATIMIZDA TURIZMNING RIVOJLANISH HOLATI VA TENDENSIYALARI TAHLILI	
23	Jin Bochen	162-166
	RURAL E-COMMERCE AND TECHNOLOGICAL INNOVATION: LESSONS FROM CHINA AND UZBEKISTAN	
24	Shamsiyev Davlatxon Shuxratxon o'g'li	167-173
	RAQAMLI IQTISODIYOT RIVOJLANISHIDA INVESTITSION DASTURLAR XAVFINI KAMAYTIRISH YO'LLARI	
25	Ye Hanlong	174-178
	SUCCESSFUL EXPERIENCES AND POLICY IMPLICATIONS OF THE SHANGHAI FREE TRADE ZONE FOR DEVELOPING COUNTRIES	
26	Amirov Akmal Mexrojovich, Sayitmurodov Og'abek Farxod o'g'li	179-187
	XIZMAT KO'RSATISH KORXONALARIDA RAQOBATBARDOSHLIKNI OSHIRISHNING ZAMONAVIY USULLARI	
27	Shirov Ravshan Izatullayevich	188-199
	РАЗВИТИЕ КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТИ НА ТУРИСТИЧЕСКОМ РЫНКЕ В УСЛОВИЯХ ЦИФРОВОЙ ЭКОНОМИКИ	
28	Abduvaliyev Abdurahim Salim o'g'li	200-205
	RAQAMLI MARKETING VOSITALARINING GASTRONOMIK TURIZM RIVOJIGA TA'SIRI VA UNING SAMARADORLIGINI OSHIRISH YO'LLARI (SAMARQAND VILOYATI MISOLIDA)	
29	Zhang WenRui	206-210
	THE ROLES OF VENTURE CAPITAL AND ANGEL INVESTMENT IN INNOVATION FINANCING (EXPANDED)	
30	Abdumajitov Baxtiyor Dustbek o'g'li	211-216
	RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA ELEKTRON TIJORAT EKOTIZIMI VA TADBIRKORLIK IMKONIYATLARI (O'ZBEKISTON MISOLIDA)	